

RONDOM **M**SINT ARTINUS

CONTACTORGAAN VAN DE SINT MARTINUSPAROCHIE IN GRONINGEN

SEPT. 2024
38e jaargang
nr. 7

Algemene informatie

Kerkgebouwen

Sint Jozefkathedraal
Radesingel 2

Sint Franciscuskerk
Zaagmuldersweg 67

Openstelling Mariakapel

Maandag - zaterdag van 10.00 - 16.00 uur

St. Jozefkathedraal

Pasen t/m de 2e zaterdag van september:

Dinsdag - vrijdag van 13.00 - 16.00 uur.

Gehele jaar:

Zaterdag van 13.00 - 16.00 uur

Openingstijden winkel

Vóór en ná de zondagse hoogmis van 11.00 uur
evenals de Internationale mis (17.00 uur) op
zaterdag.

Parochiesecretariaat

Het parochiesecretariaat is geopend op maandag,
dinsdag, donderdag en vrijdag 10.00 u. tot 15.00 u.
Onze secretariaatsmedewerkster, mevrouw Lidy
ten Voorde, staat u graag te woord. Het
secretariaat is op woensdag gesloten.

Adres: Radesingel 4

Telefoon: 050 – 312 42 15

Email: secretariaat@stmartinusparochie.nl

Parochiebestuur

drs. V.A.H. (Victor)Maagd

Pastoor-plebaan

Voorzitter

Radesingel 4

pastoor@stmartinusparochie.nl

050 – 312 42 15 / 06 - 305 74 541

Woensdag afwezig

Mr. dr. D.F. (David) Kopalit *vice-voorzitter*

vicevoorzitter@stmartinusparochie.nl

Mv. M (Meta) van Zoelen *secretaris*

secretaris@stmartinusparochie.nl

Dhr. J.J.C. (Jos) Hettinga *Penningmeester*
penningmeester@stmartinusparochie.nl

Dhr. G. (Geert) Kloetstra *Bouwzaken*
geert.kloetstra@kpnplanet.nl

Dhr M.J. (Mark) van Dijk *Automatisering*
beheer@stmartinusparochie.nl

PCI Sint Martinus

De PCI Sint Martinus is de parochiële caritas
instelling van de Sint Martinusparochie
Groningen. De PCI ondersteunt en helpt
parochianen die in sociaal maatschappelijke
nood verkeren of (tijdelijk) financieel krap zitten
met een eenmalige gift. Privacy is bij
ons gewaarborgd. Zo ondersteunen wij onder
andere:

- jonge gezinnen met een inkomen net
boven het wettelijk minimum loon met
bijvoorbeeld een laptop, sportkleding of een
fiets voor de kinderen of vervanging van een
kapotte wasmachine;
- alleenstaande ouderen met een bloemetje
of attentie bij een huisbezoek en geven
wij een bijdrage aan de ouderenmiddagen.
U kunt ons bereiken via pastoor Maagd of
mailen via pci@stmartinusparochie.nl

Studentenparochie

Sint Augustinus

Studentenpastoor is drs. Arjen K.H. Jellema, pr.

<https://facebook.com/st.augustinus/>

Zie voor méér informatie de eigen pagina van de
studentenparochie in deze 'Rondom'.

Rooms Katholiek Kerkhof

Adres: Hereweg 89,

Telefoon: 050 - 525 32 28 (tijdens kantooruren)

Rooms-katholieke basisscholen

Sint Michaëlschool

Butjesstraat 8

www.sint-michael.nl

Dependance Sint Franciscus

Star Numanstraat 52

www.sint-franciscus.nl

Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers

Siriusstraat 1

www.b-bekkers.nl/

Coverfoto:

*Afscheidsmis van mgr. Van den Hout
door Brigit Woltjer*

Inhoud

- 4 Een nieuw parochieblad
- 5 Pastoraal woord
- 6-9 Nieuws uit de parochie
- 10 Interview
- 12 Parochiële Caritas Instelling
- 13 Seniorenbezoekgroep
- 14 Quote van de paus
- 15-17 Agenda
- 18 Heilige van de maand: Gregorius de Grote
- 19 Kunst in het licht
- 20-21 Een vluchteling aan het woord
- 22 Recept van de maandag
- 23 Van de bestuurstafel
- 24 Berichten van het bisdom
- 25 Afscheid van de bisschop
- 26 Studentenparochie Sint Augustinus
- 27-28 Advertenties
- 29 Uit de parochiefamilie
- 30-31 Liturgisch rooster

90 jaar Franciscuskerk

Interview

Afscheid bisschop

Colofon

Parochieblad 'Rondom, Sint Martinus'

Het contactorgaan van de St.-Martinusparochie verschijnt elf keer per jaar (dubbelnummer: juli/augustus). Het jaarlijks abonnementsgeld bedraagt € 15,-. Dit abonnementsgeld graag overmaken op:

IBAN: NL89 INGB 0669 9127 19
t.n.v. St.-Martinusparochie te Groningen

Redactie 'Rondom, Sint Martinus'

Pastoor Victor Maagd (*hoofdredacteur a.i.*), Meta van Zoelen, Louis Thieme en Niels Hollenbeek Brouwer.

De redactie van 'Rondom Sint Martinus' treedt verzamelend op. Het wel of niet opnemen van artikelen of het inkorten ervan wordt zorgvuldig afgewogen, eventueel in overleg met het kerkbestuur. Het is ondoenlijk om met elke schrijver of schrijfster hierover contact op te nemen en/of te corresponderen. We vertrouwen erop dat u hiervoor begrip heeft.

KOPIJDATUM 'Rondom, Sint Martinus'

Nummer	Periode	Kopij vóór
8	oktober	10 september aanleveren

Administratie en verspreiding

Centrum:	Secretariaat Radesingel 4
Noord:	Mw. M.Melenhorst - Vroome Noorderhaven 49 tel.: 06 - 22 54 93 46
Selwerd, Vinkhuizen en Oost:	Dhr. J.R. Kruisman Beukenlaan 64 tel.: 050 - 571 51 11
Paddepoel	Mw. A.C. ten Voorde Zonnelaan 241 Tel.: 050 - 312 42 15

Een nieuw parochieblad

In de week van 19-24 januari 1986 viel op bijna 3000 'katholieke' deurmatten een nieuw parochieblad: 'VIERLUIK'. Onder die titel gingen de vier contactbladen van de St. Martinusparochie, de St. Franciscusparochie, de Johannes- en de H. Hartparochie in één blad samen. Eerst in de vorm van een krant en later in bulletinvorm. Ná de fusie veranderde de naam in 'RONDON, Sint Martinus' maar de verschijningsvorm bleef. Tot september 2024!

Met gepaste trots bieden wij u hierbij dan ook het nieuwe parochieblad aan. Vanaf nu verschijnt 'RONDON Sint Martinus' in een fullcolour uitgave. Dat de stencilmachine, waarop het parochieblad jarenlang werd gedrukt, het einde van zijn levensduur had bereikt is de directe aanleiding. Maar tegelijkertijd bood het een kans om ons parochieblad een nieuw uiterlijk te geven. Daarbij worden we geholpen door het bureau voor geloofscommunicatie 'De Zalige Zalm' in Deventer. Zij verzorgen voor honderden parochies het contactblad. De plaatselijke redactie stelt het blad on-line samen en 'De

Zalige Zalm' zorgt voor expertise, aanvullende artikelen, het drukken van het blad en het versturen.

De verschijningsvorm van 'RONDON, Sint Martinus' is nu na vele jaren geheel anders. Maar vertrouwde onderdelen zijn gebleven: het pastoraal woord, het interview van Jan Maassen, het parochienieuws en het actueel overzicht van de liturgische vieringen. Maar als redactie hebben we ook nieuwe, aantrekkelijke rubrieken toegevoegd. Eén daarvan is de kinderpagina op de achterkant.

Iedereen die een abonnement heeft blijft 'RONDON, Sint Martinus' ontvangen, via de post of via de bezorgers in de wijken. Ook het abonnementsgeld van € 15,- blijft dit jaar ongewijzigd. Het parochiebestuur denkt na over het vergroten van het abonneebestand en de financiering van ons parochieblad.

Wij wensen u veel lees- en kijkplezier en zien uit naar uw reacties !

DE REDACTIE

Verborgen verlangens

In de Coronatijd, vanaf de 1e dag van de lockdown, heb ik de kerk waar ik naast woonde dagelijks opengesteld. In de ochtend opende ik de Sint Michaëlkerk van Emmeloord en in de avond sloot ik hem weer. In het middenpad had ik een groot Mariabeeld neergezet. Ontelbaren zijn in de jaren die volgden door de kerkdeuren gegaan die uitnodigend open stonden. Op een gegeven moment ontdekte ik dat er gele envelopjes werden achtergelaten. Envelopjes van de Staatloterij. En in die envelopjes het nummer van het lot dat was gekocht. Ze werden achter de beelden gestoken.

Enkele weken geleden dacht ik bij mijzelf: 'zou men dit ook in de Sint Jozefkathedraal doen'. En jazeker, dat is het geval. Tastend achter de 'Piëta' vond ik in de holte van het beeld de eerste envelopjes. Vervolgens vond ik tientallen van deze envelopjes achter de beelden van Jozef, Gerardus Majella, de icoon van Maria, achter de biechtstoel-beelden van Petrus en Paulus. Bij of onder ieder heiligenbeeld dat bereikbaar was waren de briefjes te vinden.

Maar ik vond niet alleen envelopjes maar ook kleine objecten: sleutels, een nummerbord, een zwangerschapstest (!). Later kwam daar een babysokje bij en een speen. Een hele verzameling 'gevonden voorwerpen'. Maar deze voorwerpen waren wel van een andere categorie dan de mutsen, paraplu's en leesbrillen die men wel eens achterlaat in een kerk. Gelovige bezoekers hebben ze bewust achtergelaten bij de afbeeldingen van onze lieve heiligen.

Wat moeten we hier van denken? Indertijd was mijn eerste reactie er een van afwijzing. God, via Maria en de heiligen, vragen om de hoofdprijs in de Staatsloterij. En dat door

middel van tientallen briefjes verstopt door de kerk.....Het zou niet mijn methode zijn. Maar toen ik in onze kathedraal, naast de briefjes, ook allerlei andere objecten vond ging ik mij op dit fenomeen bezinnen. Worden we in onze katholieke traditie niet uitgenodigd om aan het zichtbare voorbij te kijken om vervolgens het onzichtbare te ontdekken? Is het niet zo dat onze ogen brood, wijn, water en olie zien maar de 'Onzichtbare' waar nemen? Zijn dat in onze liturgie geen zichtbare tekenen van Gods onzichtbare liefde.

En zo zijn de papiertjes en objecten die ik onder en achter de kerkbeelden heb gevonden zichtbare tekenen van onzichtbare verlangens. De verborgen verlangens van (mij) onbekende gelovigen. Misschien een diep verlangen naar de vervulling van een kinderdwens. Goddelijke hulp bij de zoektocht naar een woning. De zorgen om de gezondheid van een pasgeboren kind. Verlossing uit een diepe schuldenproblematiek. God weet welke zorgen mensen letterlijk bij Hem hebben neergelegd. Moge Hij hen horen, in hun nood tegemoet komen en hen verhoren.

*V. Maud
uw pastoorplebaan*

Nieuws uit de parochie

Afscheid organist Carlos Bullo

In de afgelopen jaren hebben we in de liturgie mogen genieten van het orgelspel van Carlos Bollo. Gedurende zijn studietijd aan het conservatorium heeft hij, in de Internationale mis op zaterdag en tijdens de Latijnse mis op zondagavond, met veel enthousiasme en creativiteit de koor- en samenzang begeleid.

Nu hij is afgestudeerd heeft Carlos een benoeming aanvaard aan de kathedraal van Léon (Spanje). In de zomer is hij dan ook teruggekeerd naar zijn Spaanse geboortegrond. Na de Engelse mis op 22 juni is door de internationale gemeenschap afscheid van hem genomen. Na de barbecue heeft plebaan Maagd Carlos toegesproken en hem als dank voor zijn inzet de Sint Martinuspenning uitgereikt.

Afstudeerproject in de kathedraal

Op 22 juni heeft Alexandra, studente aan de kunstacademie Minerva, in de St'-Jozefkathedraal haar afstudeerproject tentoongesteld. Deze installatie bestond uit een biddende figuur, geplaatst in een kerkbank, en een lam. Dit lam bestond uit vier poten en een kop van keramiek. Het lijf van het lam had de kunstenares ingevuld met bloemen en rozen. Het vormde een mooi

geheel met het 'Lam Gods' dat in het hoogaltaar is afgebeeld.

Start van de Vormselvoorbereiding

Deze maand begint de voorbereiding op het H.Vormsel. In de aanloop daarheen heeft pastoor Maagd de vormelingen en hun ouders uitgenodigd voor een lunch en eerste kennismaking. Deze vond plaats na de hoogmis van zondag 14 juli. Tijdens de lunch die hij had klaargemaakt konden de vormelingen alvast kennis maken met elkaar. Vragen over het H.Vormsel konden worden gesteld en de pastoor vertelde iets over het project 'Vormselkracht' en de bijeenkomsten.

Pastoor Maagd spreekt eerstejaars studenten van Albertus Magnus toe

Op donderdag 22 augustus heeft pastoor Maagd de 1e jaars studenten van R.K.S.V. 'Albertus Magnus' toegesproken. Hiermee zet hij een traditie voort die er uit bestaat dat de burgemeester en de pastoor van Groningen de studenten in hun introductieweek toespreekt.

Pastoor Maagd vertelde iets over zijn band met de Stad en de studietijd die hij er zelf heeft doorgebracht. Hij liet weten dat 'geestelijke gezondheid' niet alleen belangrijk is voor gelovigen maar voor ieder mens. Hij liet aan de studenten weten dat hij altijd beschikbaar is voor hen in de kathedraal of de pastorie: ongeachte hun geloof of levensovertuiging. Want misschien komt er een moment waarop je met een onafhankelijk persoon wilt spreken. Iemand buiten de wereld van de universiteit of het studentenleven. Daarvoor stelde pastoor Maagd zich beschikbaar. Een initiatief dat door het bestuur van de R.K.S.V. 'Albertus Magnus' wordt gewaardeerd en ondersteund.

90 jaar Sint Franciscuskerk

De vlag met pauselijke wimpel uit de toren, de kerk mooi versierd, schoongemaakt en een tentoonstelling achterin de kerk: alles staat klaar voor een feest. Op zondag 7 juli vierden wij Eucharistie en stonden stil bij het feest, dat de St. Franciscuskerk op 4 juli 1934 werd geconsacreerd: nu dus 90 jaar geleden.

Eerst en voor al danken wij God voor al Zijn goede gaven die Hij aan de geloofsgemeenschap heeft gegeven. Bij gelegenheid van negentig jaar St. Franciscuskerk zijn er genoeg redenen tot dankbaarheid: in het licht van het geloof komen mensen bij elkaar om het leven van kribbe tot graf te delen.

Zoals de wereldwijde Kerk is ook de geloofsgemeenschap in de Oosterparkwijk een Schip van de Kerk dat door de tijden heen vaart, zoals het feestlied bezingt dat werd geschreven bij het 50-jarig jubileum, welke ook pastoor Victor Maagd in zijn homilie aanhaalde. Hij legde uit dat het Schip van de Kerk door de tijden heen vaart, waarbij de Kerk eerst en voor al een gemeenschap van gelovigen is.

De consecratie van een kerkgebouw volgt dan ook ongeveer dezelfde lijn als het doopsel. Als iemand het doopsel ontvangt, wordt degene met water begoten en daarna gezalfd met het Heilig Chrisma: zo ook een kerkgebouw. Eerst wordt de nieuwgebouwde kerk met wijwater besprenkeld en wordt de kerk gezalfd met dezelfde olie, waaraan de twaalf wijdingskruisjes herinneren.

Terugblik op de viering van de 90e verjaardag van de kerkconsecratie.

Nieuws uit de parochie

Een levendige geloofsgemeenschap werd ervaren in de viering van de Eucharistie: er werd volop meegezongen. Na afloop van de H. Mis was er koffie met wat lekkers en stond er de met zorg opgestelde, tentoonstelling. Zowel de ontwikkeling van het ontwerp en de bouw van de kerk werden met foto's verduidelijkt als ook de ontwikkeling van de geloofsgemeenschap vanaf het prille begin in 1934. De feestelijke stemming zat er goed in bij de parochianen.

Een parochiaan vertelde na afloop van de Mis: "Een hele mooie viering, met achter in de kerk interessante foto's van de St. Franciscuskerk die bekeken konden worden onder het genot van een gebakje. En als souvenir het speciaal gemaakte misboekje en boekenlegger mee naar huis! Het was een feest om mee te maken."

Nieuw in onze winkel

Sinds jaar en dag worden bevindt zich in de St. Jozefkathedraal een winkel waar boeken en devotionalia worden aangeboden. Regelmatig worden aan het assortiment nieuwe producten toegevoegd. De nieuwste aanwinsten zijn van bijenwas ! Ze zijn gemaakt door het Groningse bedrijf 'Alchemilla Levenslicht' Zij maken kaarsen en objecten in bijenwas. Alchemilla Levenslicht is een initiatief in ontwikkeling, gericht op het bieden van dagbesteding in de provincie Groningen, speciaal ontworpen voor mensen met een verstandelijke beperking en zij die afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Zo wordt vanuit hun atelier, in onze kathedraalwinkel, een unieke kaars aangeboden: een model van onze kathedraal (€ 20,-) Ook is een mooie icon van was verkrijgbaar.

Nieuws uit de parochie

Virtuele tour door de St. Franciscuskerk

Buiten de zondagse viering is de deur van de St. Franciscuskerk vaak op slot. Dat is jammer want het is een schitterende kerk en niet zelden wil men er graag even een kijkje nemen. Dat kan nu, ook als de kerk dicht is. Bij de zijingang zijn twee QR-codes geplaatst waardoor dit mogelijk is gemaakt. Middels de rechter QR-code komt u op YouTube. Hier is door middel van een korte film een rondleiding van de kerk te zien. De linker QR-code verwijst naar www.sintfranciscuskerk.nl. Hierop is uitgebreide informatie te vinden betreffende de St. Franciscuskerk. De QR-codes ziet u ook hier rechts. Gaat u even kijken ?

QR-code om de *website* te zien.

QR-code om de presentatie op *YouTube* te zien.

Wereldkerk, ja of nee?

Wat is dit nu voor een vraag hoor ik u misschien zeggen. Natuurlijk maken wij als St. Martinusparochie deel uit van de wereldkerk, maar dat is niet waar ik op doel.

Waar ik u over wil informeren heeft te maken met geld. In het bijzonder over de collectes van de St. Jozefkerk. In de afgelopen tien jaar hebben wij als telploeg de vreemde valuta's uit de collectes apart gelegd om te zijner tijd om te wisselen in euro's. Nu was het zover.

Wat voor papiergeld troffen wij aan? Uiteraard geld uit Europa en wel: Britse en Schotse ponden, Zweedse kronen, Poolse zloty's, Roemeense leu's en Turkse lira's. Van over de grote plas troffen wij Canadese en US dollars aan. Uit Azië zaten er roepia's uit Indonesia, roepies uit India en Chinese yuans tussen. Kortom, onze kerk wordt vanuit alle windstreken bezocht. Een echte wereldkerk dus.

Ed van Zoelen,
lid van de Telploeg van de St. Jozefkathedraal

Ellen Schuuring

In 2001 verhuisde Ellen Schuuring met haar gezin van Leiden naar Groningen. Naar een nieuwe stad, woning en ook Godshuis. Onderstaand vertelt Ellen hoe zij die twee perioden beleefde en op geloofsgebied invulling gaf.

Geboorte en jeugd

Ellen werd in 1963 in het ziekenhuis in Delft geboren. Zij groeide echter op in het Westlandse dorp Wateringen. Het lager onderwijs genoot Ellen op de Rooms Katholieke Sint Jozefschool. Zij werd lid van het kinderkoor. Haar vader werkte bij een slagersgroothandel in Den Haag; haar moeder ging buitenshuis werken toen Ellen in de zesde klas zat. Ellen: "Ik had streng katholieke grootouders. Mijn ouders waren liberaler en gingen altijd op grotere kerkelijke feestdagen naar de kerk en wat minder frequent op andere zondagen. Als gezin aten we volgens katholiek gebruik wel altijd op vrijdag vis!" In de tweede klas ontving Ellen haar Eerste communie samen met de kinderen van de Mariaschool. In 1975 werd Ellen gevormd.

Opleidingen

Na de lagere school bezocht Ellen het Rooms Katholieke Thomas More College in Den Haag. In de brugklas kregen de leerlingen catechese. Na een jaar werd deze docent echter ziek en kwam er geen vervanger meer voor catechese. Op haar achttiende jaar rondde Ellen haar HAVO opleiding met diploma af. Ze werd lid van het jongerenkoor van de drie parochies.

Interview met een parochiaan

Hierna startte bèta studente Ellen enthousiast met haar HBO -opleiding tot analiste biochemie aan de Analistenschool in Delft. Ook deze opleiding sloot de jonge analiste succesvol af. Een vijfjarig project bij het Nederlands Kanker Instituut in Amsterdam werd haar eerste baan. In 1992 kwam de inmiddels meer ervaren analiste in dienst bij het Leids Universiteit Centrum te Leiden op de afdeling Pathologie. Daar leerde zij haar huidige man Ed kennen.

Gezondheidsproblemen

In 2001 trad haar man in dienst bij het toenmalige AZG in Groningen, het huidige UMCG, en werkte ook daar op de afdeling Pathologie.

Ellen heeft toen slechts kort gewerkt. Hun kinderen stelden het namelijk erg op prijs als hun moeder meer voor hen thuis kon zijn. Bij een latere sollicitatie constateerden de artsen helaas Multiple Sclerose (MS) bij Ellen. Hierdoor zag zij slechter en werd arbeidsongeschikt verklaard. Een forse tegenvaller, maar Ellen richtte zich daarna vol overgave op haar moederrol. Wel gaf zij toen informatie over borstvoeding aan aanstaande moeders.

Het jonge gezin Schuurring kreeg nog een andere tegenvaller te verwerken. Ellen: "Onze oudste dochter Anne kreeg op vierjarige leeftijd epilepsie, een ziektebeeld dat zich bij haar helaas verergerde en extra zorg en zorgen voor het gezin met zich mee bracht. Anne sloot de middelbare tijd af met een HAVO diploma. Een hogere opleiding in de zorg zat er voor haar helaas niet meer in.

Goed gevoel

Ellen maakte vanaf haar komst in Groningen al kennis met de Sint Martinusparochie en de kathedrale Sint Jozefkerk. Ellen: "Mijn parochie in Leiden was een oecumenische geloofsgemeenschap onder leiding van een dominee en priester. De priester was een achterneef van mijn vader en dat voelde dus heel vertrouwd. In mijn nieuwe Godshuis ging pastoor-plebaan Wagenaar iedere zondag voor in de eucharistieviering. Dit was ik niet gewend, maar ook dit voelde voor mij direct vertrouwd aan. Ook het grote aantal parochianen en gasten in de kerk sprak mij erg aan." Dochter Anne en de zonen Ward en Niek werden op woensdagmiddagen op hun Eerste communie voorbereid. Die communie feesten werden, met een Westlandse

moeder en Limburgse vader, uitgebreid gevierd met gasten uit alle windstreken van het land. Als kerkelijk vrijwilligster droeg Ellen bij aan de kinderwoorddienst tot dat bij haar het zicht minder werd. Zij is nu lid van de senioren groep en neemt deel aan de seniorenmiddagen en jaarlijkse uitjes.

Extra gebedsmomenten

Tien jaar geleden sloot Ellen, na een gesprek met leidster Katja van Rheenen-Meijknecht, zich aan bij de gebedsgroep Biddende Moeders. Eens per week neemt Ellen daar op donderdag of vrijdag aan deel. Ongeveer twee jaar geleden volgde haar aansluiting bij de groep Aanbidding. Eens per 14 dagen is zij hiervoor van 13.00 tot 14.00 uur op haar vaste plek in de kathedraal aanwezig. Ellen: "Het zijn de uren voor mijn gesprek met God en eigen geloofsverdieping. Ik vind in die persoonlijke gebedsmomenten juist extra steun, rust en troost. Ik vind dat niet alleen; ik voel dat ook zo. Ik ervaar dit ook wel in de eucharistievieringen op zondagochtend en doordeweeks voor aanvang van mijn gebedsmomenten van de Biddende moeders en Aanbidding, maar dan samen met de andere parochianen."

Ellen vond het mooi wat pastoor Maagd over gescheiden parochianen zei, dat men begripvol naar de ex-partner moet zijn en niet in onmin moet vervallen. Zij is ook heel blij met het brede aanbod aan (eucharistie-) vieringen en activiteiten in beide kerkgebouwen. Vandaar dan ook haar advies aan medeparochianen: "Blijf zo veel mogelijk naar de eucharistie -vieringen komen en neem deel aan het aanbod (geloofs-) activiteiten in onze parochie."

Door: Jan Maassen

Parochiële Caritas Instelling (PCI)

In bijna alle parochie van ons bisdom zijn Parochiële Caritas Instellingen werkzaam. Deze PCI's bieden kortdurende financiële of materiele hulp aan mensen in nood binnen het hele gebied van de parochie. In onze parochie zetten Shanna Holleman – van Heuvelen, Nanja Borst en Ed van Zoelen zich in voor onze PCI. Shanna is kort geleden aangetreden als secretaris. Hieronder stelt zij zich graag voor en vertelt over het werk van de PCI

Beste mede-parochianen,

Ik wil mij graag aan jullie voorstellen. Mijn naam is Shanna Holleman – van Heuvelen, ik ben 27 jaar oud en ik werk sinds 2018 als wijkverpleegkundige in de thuiszorg. Samen met mijn man, Declan Holleman, kom ik al

zo'n zes jaar in de St. Josef Kathedraal en in december 2022 heb ik mij laten dopen. Eind 2021 ben ik begonnen met helpen in de crèche van de kerk en sinds 2023 ben ik secretaris van de PCI St. Martinusparochie. Ik wil graag mijn verhaal met jullie delen.

Als wijkverpleegkundige zie ik dagelijks hoe groot de impact kan zijn van een klein gebaar van zorg en medemenselijkheid. Het is vaak de eenvoudige, alledaagse steun die een wereld van verschil maakt in iemands leven. Of het nu gaat om een vriendelijk woord, een luisterend oor of praktische hulp, zulke gebaren kunnen de dag van iemand veranderen en deze persoon het gevoel geven niet alleen te staan.

Nieuwe secretaris van de PCI St. Martinusparochie

In mijn werk ben ik getuige van de kracht van naastenliefde. Ik ervaar keer op keer hoe belangrijk het is om er echt voor iemand te zijn, vooral in moeilijke tijden. Deze ervaring heeft me overtuigd van het belang van 'zorgen voor'. Het is meer dan een professionele taak; het voelt als een roeping. Het geven van zorg en steun aan anderen, zowel in mijn beroep als in mijn persoonlijke leven, is iets waar ik met heel mijn hart achter sta.

In 2023 werd ik benaderd door de voorzitter van de PCI om te verkennen of lid worden iets voor mij zou zijn. Gezien ik een roeping heb om mensen te helpen, zag ik dit als een prachtige kans om mijn steentje bij te dragen aan de gemeenschap binnen de kerk. Via de PCI heb ik nu een waardevolle manier gevonden om naast mijn werk ook mensen die dat nodig hebben in mijn eigen kerk te ondersteunen.

De naastenliefde wordt meerdere malen benoemd in de bijbel. Bijvoorbeeld in het Evangelie volgens Matteüs spreekt Jezus krachtige woorden die ons herinneren aan onze roeping als christenen met betrekking tot naastenliefde: *"Want ik had honger en jullie gaven mij te eten; ik had dorst en jullie gaven mij te drinken; ik was een vreemdeling en jullie namen mij op; ik had geen kleren en jullie kleedden mij; ik was ziek en jullie bezochten mij; ik zat in de gevangenis en jullie kwamen naar mij toe."* (Mat. 25:35-36, Willibrordvertaling)

Met deze woorden roept Jezus ons op om ons hart te openen voor iedereen die onze hulp nodig heeft. Hij maakt duidelijk dat wanneer we zorg en liefde geven aan de meest kwetsbaren onder ons, we in feite voor Hem zorgen.

De PCI biedt een van de vele manieren om de boodschap van naastenliefde uit de Bijbel concreet te maken in het dagelijks leven. Het is een manier om de roeping tot zorg voor anderen te vervullen en om een positieve impact te maken op de gemeenschap, precies zoals Jezus ons heeft opgeroepen. Kortom, de PCI Sint Martinusparochie is een levend bewijs van hoe de boodschap van naastenliefde kan worden omgezet in concrete acties en daden voor de gemeenschap.

Om meer te kunnen doen als PCI, hebben we u en jou van harte nodig.

Vandaar nodigen we jullie uit om mee te denken en lid te worden of deel te nemen aan activiteiten van de PCI. Dit kan op verschillende manieren. Samen kunnen we een verschil maken en de kern van naastenliefde werkelijk tot leven brengen. Ik hoop dat mijn persoonlijke verhaal over de PCI jullie inspireert en ontmoeten we elkaar snel.

Via: pci@stmartinusparochie.nl kunt u contact met mij opnemen en via de website van de parochie kunt u meer informatie vinden over de PCI.

Shanna Holleman.

'De 7 werken van barmhartigheid' - Meester van Alkmaar (1504) - Rijksmuseum

Senioren Bezoek Groep

Bezoek vanuit de kerk?

Bent u of kent u een 70-plusser, een parochiaan van de St.-Martinusparochie, die het fijn zou vinden, dat er af en toe een iemand van de kerk op bezoek komt?

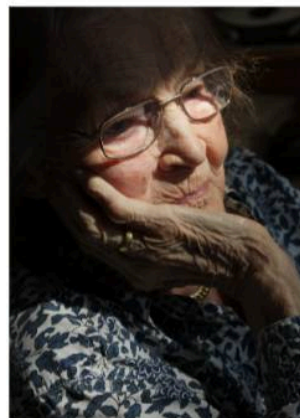
Neem dan contact op met de Senioren bezoekgroep van de St.-Martinusparochie. Bel: 050 - 31 24 215
of stuur dan een e-mail naar:
seniorenbezoek@stmartinusparochie.nl.
Wij komen graag eens op bezoek!

Een oudere medeparochiaan bezoeken?

Bent u of kent u een parochiaan van de St.-Martinusparochie, die het leuk zou vinden om af en toe bij een oudere medeparochiaan op bezoek te gaan?

Neem dan contact op met de seniorenbezoekgroep van de parochie. U vindt de contactgegevens hiernaast.

Uw inzet is zeer welkom

Quote van de paus

The image shows the interior of a church. In the foreground, a large white candle is lit and sits in a black metal holder. Next to it is a pink rose with green leaves. The background shows the church's architecture, including brick walls, a high vaulted ceiling with a ribbed dome, and a colorful tiled floor. A circular white overlay contains a quote in blue text. In the distance, the altar area is visible with some people seated in pews.

*"Het geloof
is een licht
dat niet alleen
het heden,
maar ook
de toekomst
belicht."*

Agenda

Open Monumentendag 2024

Ook dit jaar doet onze parochie weer mee aan de landelijke Open Monumentendag. Deze wordt gehouden op zaterdag 7 september. De St. Franciscuskerk is deze dag geopend voor bezichtiging van 10.00 - 17.00 uur. Het kerkgebouw is dit jaar 90 jaar geleden ingewijd en geconsacreerd (juli 1934). Tijdens de openstelling is ook de tentoonstelling bezichtigen die ter gelegenheid van het 90 jarig bestaan is ingericht. Deze geeft een mooi overzicht van opmerkelijke gebeurtenissen over de bouw en feiten uit de afgelopen 90 jaar. De Sint-Jozefkathedraal is geopend van 10.00 - 16.00 uur. Er zal een kleine tentoonstelling zijn ingericht met kerkelijke gewaden. In de ochtend zal het koororgel worden bespeeld en in de middag het grote Maarschalkerweerdorgel. Dan is ook de koorzolder te bezoeken.

De huidige website van Uurtje Eeuwigheid vindt men op de website van de Sint Martinusparochie onder het kopje: Agenda / Vieringen. Voor aanmelding deelname, vragen en opmerkingen kunt u mailen naar: c.a.v.straatman@gmail.com

Vooruitblik op najaar 2024

Van het najaarprogramma 2024 is definitief dat op zondag 27 oktober a.s. het Peizer Kamerkoor van 14.00 uur tot 15.00 uur zingt in de kathedrale Sint Jozefkerk in Groningen-Centrum. Op zondag 24 november aanstaande zingt eveneens vanaf 14.00 uur - voor het eerst - de Bonifatiuscantorij uit Leeuwarden.

Volgt u verder onze aankondigingen in het parochieblad, op bovenvermelde parochie website en in het liturgieboekje. U bent van harte welkom!

Team Uurtje Eeuwigheid

Uurtje Eeuwigheid

Na geslaagde herstart klaar voor het concertseizoen '24 - '25

Op 7 juli 2024 maakte pastoor Victor Maagd kennis met de acht vrijwilligers van Uurtje Eeuwigheid, het gratis maandelijks muziekproject van de Sint Martinusparochie in Groningen. Hierna vond de evaluatie plaats vanaf de herstart in oktober 2023 tot heden. Alle aanwezigen waren tevreden met het resultaat tot nu toe. Voor het komende seizoen streeft het team naar meer bezoekers, een bredere verspreiding én plaatsing van de concertdata met deelnemende koren in de regionale media. Ook wordt gewerkt aan het verwijderen van een oude website van Uurtje Eeuwigheid op het internet.

Agenda

Parochiële Ontmoetingsdag dinsdag 10 september Werkgroep 'Senioren

Beste Parochianen
van de Sint Martinusparochie,

Wij, de werkgroep Senioren, nodigen u van harte uit voor onze jaarlijkse ontmoetingsdag in de parochiezaal van de Sint Jozef Kathedraal.

Programma

10.00 uur: Aanvang
11.00 uur: Lezing
12.30 uur: H. Mis
13.15 uur: Lunch met soep en broodjes
14.00 uur: Middagprogramma
16.00 uur: Afsluiting van de dag

U wordt ontvangen met een kopje koffie/thee en een lekker gebakje. Mocht u een suikervrij dieet hebben, geeft dit dan bij opgave aan. Pastoor Maagd zal de opening van de dag zal doen en aansluitend geeft hij een lezing. Daarbij zal hij spreken over de Rozenkransramen van de Sint Jozefkathedraal. Na de lezing vieren we de H. Mis in de kerk gevolgd door een lunch. Het middagprogramma bestaat uit een gezellig samen zijn met elkaar; en er wordt natuurlijk een heerlijk hapje en een drankje geserveerd.

Er komt ook een gast die voor ons iets spectaculairs gaat doen, maar "wat" gaan we nog niet verklappen. Om 16.00 uur wordt de dag afgesloten.

We hopen dat we u een onvergetelijke middag mogen verzorgen.

Komt u met de taxi ? Dan is het van belang dat u de taxi op tijd bestelt.

Adres: St.Jozefkathedraal
Radesingel 2
9711EJ Groningen
050-3124215

Het onderstaande strookje kunt u invullen en opsturen naar het bovenstaande adres, afgeven in de kerk, bij de secretariaat Lidy ten Voorde of aan een van ons. U kunt de informatie ook mailen: secretariaat@stmartinusparochie.nl

De hartelijke groeten,

De Senioren werkgroep
Sinie, Piet, Malissa

OPGAVESTROOK PAROCHIËLE ONTMOETINGS DAG 2024

Naam: .....

Adres: .....

Telefoonnr.: .....

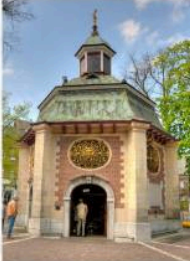
Lunch: ja / nee*

Vegetarisch: ja / nee*

Dieet: .....

Agenda

KEVELAERBEDEVAART H.Hildegardparochie & St.-Martinusparochie zaterdag 19 oktober

Op zaterdag 19 oktober organiseren de H.Hildegard van Bingenparochie en de Sint Martinusparochie vanuit Groningen weer een dagbedevaart naar het Duitse bedevaartsoord Kevelaer. Kevelaer is één van de grootste bedevaartplaatsen van Duitsland. Pastoor Jellema en pastoor Maagd begeleiden de dagbedevaart. In het bijzonder kinderen en jongeren worden uitgenodigd om deel te nemen.

PROGRAMMA:

- 7.00 u.: Vertrek St.-Jozefkathedraal
- 7.15 u.: Vertrek Transferium Haren / A28
- 10.30 u.: Aankomst in Kevelaer
- 11.00 u.: **H. Mis** in de basiliek
- 12.15 u.: **Warme lunch** in het Priesterhuis
- 14.00 u.: **Kruisweg**

Aansluitend gelegenheid om Kevelaer zelf te ontdekken. U kunt bijvoorbeeld aan andere plechtigheden deelnemen die door de bedevaartleiding worden georganiseerd, zoals het Pelgrimslief.

- 16.30 u.: **Zegening van devotionalia** en 'Salve Regina' bij de Genadekapel.
- 17.00 u.: Vertrek naar Groningen
- 20.30 u. Aankomst in Groningen

DEELNAMEKOSTEN:

- € 35,- p.p. Voor volwassenen
- € 10,- p.p. Voor kinderen en jongeren tot 16 jr.

Bij de prijs is het volgende inbegrepen: busreis, lunch, koffie en bedevaartboekje. Mochten de deelnamekosten voor u een probleem zijn: neem dan contact op met één van de pastoors.

Opgave voor de bedevaart door middel van de opgavestroom. Die kunt u afgeven bij of opsturen naar: Secretariaat St. Martinusparochie Radesingel 4 9711 EJ Groningen.

De gevraagde informatie kunt u ook mailen naar: secretariaat@stmartinusparochie.nl

Aanmelding gaat op volgorde van betaling. Het bedrag kan overgemaakt worden op rekeningnummer NL89 INGB 066 99 12 719 t.n.v. Sint Martinusparochie o.v.v. Mariabedevaart Kevelaer. Of á contant op de pastorie bij opgave.

Opgave én betaling uiterlijk vóór 15 oktober.
DEELNAME IS VERZEKERD NÁ BETALING

OPGAVESTROOM MARIABEDEVAART KEVELAER

Zaterdag 19 oktober 2024

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....

Telefoon: ..... E-mail:.....

Geboortedatum: .....

Dieetwensen: .....

Handtekening: .....

Deze strook graag inleveren bij inschrijving, op de pastorie van de St.-Jozefkathedraal (Radesingel te Groningen) of de gegevens mailen naar secretariaat@stmartinusparochie.nl

Heilige van de maand

In deze column richt pastoor Maagd de schijnwerper op één van de vele heilig en zalig verklaarde mannen en vrouwen van onze Kerk. Deze maand de heilige:

Gregorius de Grote

paus en kerkleraar

Gregorius (± 540-604) kwam uit een voorname, Romeinse familie. Hij studeerde rechten en kreeg een belangrijke positie in het stadsbestuur van Rome. Maar al gauw ging hij andere idealen nastreven. Hij trok zich terug op de Monte Celio om daar te gaan leven volgens de regel van de H. Benedictus.

Hij werd tot diaken gewijd en paus Pelagius benoemde hem tot gezant aan het hof van Byzantium. Na zes jaar keerde hij terug naar zijn klooster. Hij wilde als missionaris naar Engeland. Hij was reeds op weg toen paus Pelagius stierf. Het Romeinse volk eiste Gregorius terug en hij werd op 3 september 590 éénstemmig tot paus gekozen. Hij vluchtte na de pauskeuze zelfs vermomd Rome uit, maar werd een halve dag later door het volk opgespoord en weer terug naar Rome gebracht. Toen legde hij zich erbij neer paus te zijn.

Toen hij op de slavenmarkt jonge inwoners van Engeland ter verkoop zag staan, zei hij :

"Sunt Angli, sint Angeli". Het zijn Angelen, het moeten Engelen worden. Daarom stuurde hij de H. Augustinus (niet de grote kerkvader) met 12 gezellen naar Engeland om het missiewerk te beginnen.

Gregorius leidde de Kerk met grote wijsheid en was uitnodigend. Zo spoorde hij kerkelijke leiders aan om tolerant te zijn tegenover andersdenkenden, joden of ongelovigen, en mild tegenover hen die dwalen. Immers met geweld krijg je geen oprechte christenen.

Een groot hart had hij voor de armen die hij in zijn huis uitnodigde om mee te eten. Ook werkte hij aan de verbetering van de kerkelijke discipline, want volgens zijn eigen woorden was het Schip van Petrus een "wrak" toen hij het roer overnam. Gregorius zette zich in voor de eenheid in de kerkmuziek. Later werd die muziek naar hem het gregoriaans genoemd. Vanwege dit alles kreeg hij van zijn biograaf Joannes Diaconus de bijnaam 'de Grote'. Op 12 maart 604 is Gregorius gestorven. Hij ligt begraven in de Sint Pieter te Rome.

In de St.-Jozefkerk is de H.Gregorius afgebeeld in het grote raam van de voorgevel. Een toepasselijke locatie want hier, boven de hoofdingang van de kerk, bevindt zich de koorzolder. Dit is de plek van waar het zangkoor en het orgel de liturgie ondersteunen. Daar is hij vergezeld van die andere patroon van de kerkmuziek: de H.Cecilia.

Schildering boven de ingang naar de koorzolder.

Kunst in het licht

De kerken van onze parochie herbergen een schat aan kerkelijke kunst: vanaf de middeleeuwen tot het heden. Veel is te zien maar andere kunstwerken zijn verborgen in kluizen en kasten. Maandelijks presenteren wij kunst uit eigen huis.

Deze maand richten wij onze aandacht op het nieuwste kunstwerk. Het betreft een portret van oud-pastoor R. Wagenaar dat is gereed gekomen in 2024.

Binnen de voormalige parochies van Sint Jozef en Sint Martinus bestond de gewoonte om van de pastoors een portret te schilderen. Helaas is van de pastoors van de Sint Jozefparochie slechts het portret van de eerste pastoor bewaard gebleven: F. Eppink. Deze is, na vele omzwervingen, enkele jaren geleden weer in het bezit gekomen van de parochie. Gelukkig zijn enkele portretten van pastoors van de Sint Martinuskerk bewaard gebleven. Zij zijn vóór de sloop van de pastorie aan de Oude Kijk in 't Jatstraat naar de pastorie aan de Radesingel overbracht. Zij hangen nu in de bestuurskamer op de 1e verdieping van de pastorie. Het zijn o.a. de portretten van de dekens Elsen, Buve en Jansen. Het maken van een portret was in de laatste jaren in onbruik geraakt. Nu, bij het afscheid van pastoor Wagenaar, is er weer een portret in opdracht gegeven.

Het portret is geschilderd door Onno Ydema. Ydema is de zoon van Jacob Ydema (1901-1990) die als schilder in verschillende kerken in het bisdom Groningen-Leeuwarden monumentale wandschilderingen en kruiswegstaties heeft gerealiseerd.

Pastoor Wagenaar is staande, ten halve figure, afgebeeld. Hij is gekleed in een zwart kostuum en aan zijn Romeinse collaar herkenbaar als priester. Op zijn borst is het ordeteken van de 'Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem' zichtbaar. Als ridder is pastoor Wagenaar lid van deze orde. In zijn hand draagt de oud-pastoor van onze parochie een boek. Het donkere boek, met rood-op-snede, houdt hij met de linker wijsvinger licht geopend. Wat voor boek dit is, is niet waarneembaar. Misschien is het de Gods Woord dat hij 23 jaar lang in Groningen, in woord en daad, heeft verkondigd. Maar het kan ook een liturgisch boek zijn. Want de eredienst van de rooms-katholieke is voor pastoor Wagenaar een hartsaak. De verzorgde liturgie binnen de kerken van de St. Martinusparochie legt daarvan getuigenis af.

Foto boven: Het portret van pastoor Wagenaar in de bestuurskamer in de pastorie. Links van zijn portret hangt het portret van deken W.F.A. Elsen (1840-1916)

Nooit meer een thuis

Vanuit INLIA wordt ons dit verhaal van Joseph aangereikt. INLIA staat voor: Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers. Het is een netwerkorganisatie van en voor geloofsgemeenschappen die asielzoekers en vluchtelingen in nood helpen.

Al negen jaar is Joseph in Nederland. Negen lange, onzekere jaren. Meerdere keren stond hij op het punt om teruggestuurd te worden naar Nigeria. "Dat zou mijn dood zijn geworden." Maar het liep anders en nu heeft Joseph te horen gekregen dat hij mag blijven.

Joseph komt uit een zeer traditionele Afrikaanse cultuur waar oude rituelen en verbintenissen een belangrijke rol spelen. In het land zijn uiterst gevaarlijke groepen actief die Voodoo-achtige rituelen inzetten om slachtoffers hun wil op te leggen.

Zijn vader wordt ook in zo'n geheime groep getrokken, zegt Joseph, "Met nachtelijke rituelen die omgeven zijn met geheimhouding en mystiek. De leden moeten zich aan strikte regels houden; overtredingen kunnen ernstige gevolgen hebben." Dan overlijdt zijn vader plotseling. Met terughoudendheid zegt Joseph dat de dood van zijn vader 'mogelijk verband hield'

Een vluchteling aan het woord

met diens betrokkenheid bij deze broederschap, hoewel de precieze omstandigheden onduidelijk blijven.

Na de dood van zijn vader wordt hij zelf opgeroepen om zich midden in de nacht te melden bij de broederschap. Angst overvalt hem: "Ik besloot te vluchten, voor het te laat was." Hij spreekt kort zijn vrouw die ook inziet dat vluchten de enige optie is voor Joseph. Zijn vier kinderen spreekt hij op dat moment niet. Via Lagos vlucht hij naar Nederland, met hulp van familie en kennissen die hem aan een vliegticket naar Schiphol helpen.

In Nederland heeft hij moeite om zich aan te passen en valt het leven in Ter Apel en opeenvolgende asielzoekerscentra hem zwaar. Hij wordt van plek naar plek verkast, in totaal zestien verschillende opvangplekken. Vooral in het begin in 2015, als er veel vluchtelingen aankomen, zijn de centra overvol: "Het leven was er chaotisch, we waren met zovelen, het was onmenselijk. Maar beter dan mijn toekomst in Nigeria."

De vele verhuizingen en onzekerheid over zijn lot geven hem een gevoel van instabiliteit en hij voelt zich vaak niet welkom. Ondanks de hectiek, lukt het hem om in contact te komen met zijn vrouw en kinderen. Hij videobelt geregeld met hen. In de loop van de tijd bouwt zijn vrouw een ander leven op in Nigeria. Zijn kinderen spreekt hij nog wel. Hij houdt de hoop om hen weer in het echt te kunnen zien: "Ik blijf hopen dat ik mijn familie weer kan zien, dat houdt me op de been."

Joseph krijgt in de jaren die hij verblijft in Nederland herhaaldelijk te horen dat hij naar zijn thuisland terug moet keren, ondanks de gevaren die daar op hem wachten. Zonder recht op rijksopvang komt hij bij INLIA terecht, in het Gasthuis in Groningen.

In 2020 krijgt hij een hersenbloeding en daardoor verandert zijn situatie. Er wordt een aanvraag 'verblijf op grond van medische omstandigheden' in gang gezet. De uitkomst is positief. Joseph mag, met terugwerkende kracht, blijven op 'niet tijdelijke humanitaire gronden'. Hij hoopt op een toekomst waarin hij veilig en goed kan leven. Zijn droom is om zijn kinderen te

kunnen omarmen. Dan moeten ze wel naar Nederland kunnen komen, want terug naar Nigeria is geen optie voor hem.

Nu Joseph mag blijven, wil hij graag snel aan het werk. Ondanks zijn 60-jarige leeftijd, zou hij zijn oorspronkelijke werk als stukadoor maar al te graag oppakken. "En natuurlijk zou ik graag een eigen plekje hebben waar ik kan wonen. Maar dat zal niet mijn thuis worden. Nigeria is mijn thuis en daar kan ik nooit meer naar toe. Ik zal nooit meer thuis komen."

Bron: Stichting INLIA

Boerenkoolsoep

Deze maand een recept uit Portugal: een overheerlijke boerenkoolsoep! Portugal is het land dat vooral bekend staat om de Maria verschijningen in Fátima en het Zonnewonder dat hier heeft plaatsgevonden. Redacteur Niels zal de komende maanden recepten uit Portugal delen.

Benodigheden

1 grote ui
2 teentjes knoflook
3 grote kruimige aardappels (ca. 450 g),
250 g panklare boerenkool
4 eetlepels olijfolie
125 g chorizo in plakjes
zout, peper

Aan de slag

Ui en knoflook pellen en snipperen.
Aardappels schillen, wassen en in dunne

plakjes snijden. Boerenkool kleiner snijden. In ruime (soep)-pan 3 eetlepels olie verhitten en ui en knoflook ca. 3 minuten zachtjes fruiten.

Aardappelplakjes toevoegen en al omscheppend 3 á 4 minuten meebakken. 1 1/4 liter water toevoegen en aan de kook brengen. Soep op laag vuur ca. 25 minuten laten sudderen tot aardappels heel zacht zijn. Pan van vuur nemen en aardappels in soep met pureestamper fijnstampen.

In koekenpan rest van olie verhitten en plakjes worst lichtbruin bakken. Plakjes door soep mengen. Boerenkool toevoegen en ca. 5 minuten meekoken. Soep op smaak brengen met zout en peper. Opdienen in kommen en serveren met stevig brood.

Eet smakelijk!

Van de bestuurstafel

Vanaf deze nieuwe uitgave van ons parochieblad, Rondom St. Martinus, wil het bestuur elke maand een kort overzicht geven van de zaken die zijn besproken/besloten. In deze eerste rubriek zullen we een samenvatting geven van de belangrijkste punten van het eerste halfjaar 2024. Hierna zal maandelijks een overzicht gegeven worden van hetgeen in het bestuur is besproken en/of besloten.

Pastorale zaken

Eén van de belangrijkste gebeurtenissen in het afgelopen halfjaar op pastoraal gebied is het afscheid van pastoor Wagenaar en de komst van pastoor Maagd.

Aan pastoor Wagenaar een woord van grote dank zijn langjarige inzet voor onze parochie. Dat hij, gesterkt door Gods Zegen, mag genieten van zijn welverdiende emeritaat. Met de komst van pastoor Maagd breekt een nieuwe periode aan. Zoals hij zelf al heeft aangegeven met behoud van onze rijke liturgie. Wij zijn, zeker als bestuur, blij met zijn komst en de eerste ervaringen in de samenwerking zijn zeer positief en we kijken in en met vertrouwen vooruit.

Een andere belangrijke ontwikkeling in het pastoraat is het besluit om het Martinusberaad in het leven te roepen. Doel van dit beraad is het ondersteunen van pastoor Maagd in het pastoraat. Dit betekent dat in dit beraad zal worden nagedacht over invulling van pastoraat, zoals catechese en diaconie. Hierin zal verbinding worden gezocht met bestaande werkgroepen of nieuwe werkgroepen voorgesteld. De bedoeling is in de loop van september 2024 met het Martinusberaad te starten.

Bestuurlijk en pastorale beleidsplan

Op dit moment kent de parochie een beleidsplan dat geldt tot 2025. Dit betekent dat een nieuw beleidsplan voorbereid moet

worden. Niet alleen vanwege het aflopen van de datum maar vooral ook vanwege veranderingen die noodzakelijk zijn om de parochie toekomstbestendig te maken. Hier zal een verbinding worden gemaakt met het gebouwenbeleidsplan zoals dat vanuit de opdracht van het bisdom is voorbereid. Het huidige beleidsplan is vooral bestuurlijk van aard. Het nieuwe beleidsplan zal zowel de pastorale als bestuurlijke aspecten belichten. Het Martinusberaad zal onder leiding van pastoor Maagd een duidelijke rol krijgen in het tot stand brengen van het pastorale beleidsplan. Het parochiebestuur zal het bestuurlijke deel van het plan oppakken en dit aansluitend op het pastorale deel actualiseren naar de toekomst. Hierin zullen ook de uitkomsten uit het gebouwenbeleidsplan een duidelijke rol gaan spelen.

Financiën

De jaarrekening over 2023 is vastgesteld en ingediend bij het bisdom. Zoals al aangegeven op de parochieavond van 6 juni jl. en in Rondom nr. 6 vermeld is het jaar 2023 afgesloten met een negatief resultaat van € 32.716,00. Hierin is nog een bedrag van ca. € 24.000,00 aan te hoog vastgesteld voorschot energiekosten berekend. Feitelijk betekent dit dat het verlies een kleine € 9.000,00 bedraagt. Dit gaat ten koste van het eigen vermogen van de parochie. De vooruitzichten voor het jaar 2024 zijn slechter dan voor 2023 omdat we te maken hebben met een toename van de kosten. Hiervoor is het noodzakelijk om goed op de inkomsten en uitgaven te blijven letten. Onderdeel hiervan is een intensivering van de inspanning met betrekking tot de Actie Kerkbalans. Daarnaast wordt voor het onderhoud van de gebouwen geprobeerd zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande subsidiemogelijkheden en het verkrijgen van giften. Hierover zal in komende maanden vaker worden gesproken.

Berichten van het Bisdome

Bisdome
Groningen
Leeuwarden

ONTMOETINGS DAG IN HEERENVEEN

*Voor mensen die hun
partner verloren hebben*

Donderdag 17 oktober 2024
10.00 tot 15.30 uur
Ontmoetingscentrum 't Skûtsje
Crackstraat 1, 8441 ES Heerenveen

De diocesane werkgroep Partnerverlies van het Bisdome Groningen-Leeuwarden organiseert elk half jaar in een andere regio een 'Ontmoetingsdag' voor mensen die hun partner door de dood hebben verloren. Deze keer is dat in Heerenveen.

Het ontmoeten van elkaar staat deze dag voorop, omdat gesprek met mensen die een soortgelijke ervaring hebben heel waardevol en helend kan zijn. Wiebe Mulder, voorzitter van de werkgroep, zal iets vertellen over het omgaan met verlies en rouw, ook in het perspectief van het geloof. De dag zal worden afgesloten met een korte gebedsviering. Desgewenst kunt u ook iemand uit uw omgeving meenemen. 't Skûtsje is goed bereikbaar. Trein- en busstation

en parkeergarage 'Geerts Willigen' zijn op loopafstand. Voor meer informatie over vervoer kunt u contact opnemen met mw. L. Winter, tel. 050-4065888, e-mail: l.winter@bisdomgl.nl

Bijdrage in de kosten:
Voor koffie/thee en lunch wordt gezorgd. Er wordt van u een bijdrage in de kosten gevraagd van € 12,00. Uw bijdrage kunt u op de dag zelf bij binnenkomst voldoen.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met :
Mw. M.H.A. Steen-Blom
tel. 0516-850820

Dhr. T. Groen,
tel. 0527-202535

Mw. M.G. Scholte Aalbes-Schomaker,
tel. 06-50297434

Dhr. H.J.M. Steentjes,
tel. 06-50462220
tel. 0516-850820

Diakenwijding Alex van den Hende

Op dinsdag 1 oktober a.s. wordt onze medeparochiaan Alex van den Hende tot diaken gewijd. De wijding vindt plaats in Rome waar Alex momenteel studeert.

In uw gebeden van harte
aanbevolen !

DIAKENWIJDING

Met dankbaarheid en vreugde jegens God en de roeping die Hij mij heeft gegeven, mag ik bekendmaken dat Zijne Hoogwaardige Excellentie Dr. Gergely Kovács, bisschop van Alba Iulia (Roemenië), mij

Alex William Patrick van den Hende

door handoplegging en gebed tot diaken zal wijden. Dat zal plaatsvinden op **dinsdag 1 oktober 2024** in de Sant'Ignazio in Campo Marzio te Rome. De plechtige Wijdingsliturgie zal beginnen om **9 uur**. In voorbereiding op het ontvangen van dit Sacrament vraag ik om uw gebed.

Om thuis met de Wijdingsliturgie verbonden te kunnen zijn, zal er zeer waarschijnlijk een livestream komen. De link daarvoor zal later komen.

Afscheid van de bisschop

Op 15 augustus, het hoogfeest van Maria Tenhemelopneming, nam onze bisschop afscheid van het bisdom dat hij 7 jaar heeft gediend. Onze fotografe Brigit Woltjer heeft een beeldverslag gemaakt. De coverfoto van ons parochieblad is genomen op het moment van het eucharistisch gebed. Hier ziet u de bisschop tijdens de preek en kort nadat hij zijn afscheidscadeau heeft gekregen: een beeldje van de H. Titus Brandsma. Onder ziet u de groepsfoto die na de eucharistieviering is genomen.

Een fotoimpressie

Studentenparochie Sint Augustinus

www.sintaugustinus.nl

Studentenpastor drs. Arjen K.H. Jellema, pr | pastoorahkjellema@gmail.com | 06-53260087 (ook WhatsApp)

Studentenparochie Sint Augustinus stelt zich voor...

In het vernieuwde parochieblad mogen ook wij ons presenteren: de Sint Augustinus Studentenparochie. We zijn een eigen parochie met eigen pastoor, namelijk studentenpastoor Arjen Jellema en een eigen bestuur, maar praktisch gezien zijn we zeer verbonden met de kathedraal en de pastorie aan de Radesingel. Daar vieren we namelijk iedere donderdag in de kerk de Eucharistie om 19.00 uur, waarbij natuurlijk iedereen van harte welkom is, student of niet! Vanaf 20.00 uur is er een wekelijkse bijeenkomst voor de studenten/jongeren in de koffiekamer van de pastorie.

Deze wekelijkse donderdagavond wordt altemnerend in Nederlands en Engels gehouden. Er zijn namelijk veel uitwisselingsstudenten die de studentenparochie weten te vinden en zorgen voor een zeer internationaal karakter. De onderwerpen die op deze donderdagavonden aan de orde komen, zijn zeer divers, van Bijbelstudie tot do-cat, van catechese tot avond over favoriete boeken of een actueel met geloof verbonden vraagstuk. Een grote diversiteit aan onderwerpen derhalve.

**Voor de komende maand staan
de volgende activiteiten gepland:**

September 2024

Do. 5 september	Bible Study
Do. 12 september	Do-cat avond
Do. 19 september	Startavond: Pubquiz
Do. 26 september	Movienight: Padre Pio
Do. 3 oktober	Bible Study

Deel van de groep op zomerbedevaart bij Burg Eltz

De mensen die door deze avonden worden aangetrokken zijn ook zeer verschillend, sommigen zijn van geboorte af aan katholiek, anderen bereiden zich voor op de opname in onze Kerk, weer anderen zijn op zoek naar geloof en verdieping of doen uit interesse mee.

Naast de donderdagavonden, wordt op de maandagavond een uur aanbidding georganiseerd en zijn er regelmatig ook aansluitend aan de Engelse Mis van zaterdagmiddag activiteiten voor diegenen die zich met de studentenparochie verbonden weten. De afgelopen week presenteerden we ons op de Kei-markt in de hoop zo nieuwe studenten nieuwsgierig te maken naar onze bijeenkomsten.

Voel je je ook aangesproken door onze activiteiten, kom gerust een keer op een donderdagavond langs! We zien er naar uit je te ontmoeten. In het magazine van de studentenparochie dat achter in de kerk ligt, staat nog veel meer informatie, neem gerust een exemplaar mee.

Pastoor Arjen Jellema,
mede namens de studenten van de St
Augustinus Studentenparochie.

Advertenties

*Echt niet te bevatten!
Mogen wij u helpen bij het nadenken over het afscheid*

Al vele jaren hebben wij ervaring met de Rooms Katholieke rituelen en gebruiken.
Bij ons staan traditie en stijl voorop.
Waar u ook verzekerd bent, wij staan voor u klaar.

UITVAARTZORG
BOERHAAVELAAN
Stad en Ommeland
BOERHAAVELAAN 19, 9728 LG GRONINGEN
050 - 52 55 980
WWW.UITVAART-GRONINGEN.NL

 Boerhaave
uitvaartzorg
www.uitvaart-groningen.nl

Tegelzet-en Kitbedrijf
Wories

Wories

Voor al uw tegel en kitwerk
(nieuwbouw en renovatie)

- Telefoon: 06 – 55 55 43 91
- Telefoon: 0598 – 35 20 14
- E-mail: info@tegelzetenkitbedrijf.nl
- Website: www.tegelzetenkitbedrijf.nl

Advertenties

Bedumerweg 14
9716 AA Groningen

particulieren

Lefferts
sinds 1965
wassalon

050 - 571 00 96
wassalon-lefferts.nl

bedrijven

2024

Actie
Kerkbalans

**Een kerk is van blijvende waarde
Daar geef je voor !**

IBAN: NL92 INGB 0000 0117 50

t.n.v.

St. Martinusparochie te Groningen
o.v.v. Bijdrage Kerkbalans

GARAGE

'T NOORDEN

Groningerweg 42
9738 AB Groningen

Tel : 050 – 5 77 08 92

Voor aankoop van uw nieuwe auto
en/of reparatie, onderhoud en APK keuringen.

Aanbod gebruikte auto's op:
www.garagetnoorden.nl

Alles onder Bovag garantie

GARAGE

'T NOORDEN

kapssoones
kapsalon

Gedempte Zuiderdiep 81
050-3603441

Gedempte Zuiderdiep 54
050-5536630

www.kapsoones.nl

Uit de parochiefamilie

Door het **H. DOOPSEL** zijn de volgende kinderen
in Christus'Kerk opgenomen:

22 juni	Peculiar Chiamaka Ignatius
13 juli	Errjohim Anastacio Nathan 'Gito' Angela
20 juli	Lias Jabbu
	Stella Rita Thomas Jozefina Schaafsma
	Anastasia Annelies Ryalino
21 juli	Melissa Komanya Claud
4 augustus	Helena Duarte de Rezende
18 augustus	Louie Teuntje Amaka Akubuo

*Dopeling Melissa Komanya Claud
samen met haar ouders Komanya en Oliver en meter Anna*

Collectedoeleinden

1 sept.	1e: Parochie
	2e: Werkgroepen
8 sept.	1e: Parochie
	2e: Priesteropleiding bisdom
15 sept.	1e: Parochie
	2e: Bloemversiering kerken
22 sept.	1e: Parochie
	2e: Kosten eredienst
29 sept.	1e: Parochie
	2e: Wereldmissiedag v/d Kinderen
6 okt.	1e: Parochie
	2e: Priesteropleiding bisdom

Misintenties

1 sept.	Ben Tilman.
22 sept.	overleden familie Van Schaik

Liturgisch rooster

Weekend van 31 augustus en 1 september

22e ZONDAG DOOR HET JAAR

lezingen: Deut. 4: 1 - 2, 6 - 8 | Jak. 1: 17 - 18, 21b - 22, 27 | Mc. 7: 1 - 8, 14 - 15, 21 - 23

Zaterdag	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	International mass	(English)
Zondag	09.30 u.	St. Franciscuskerk	Hoogmis	
	11.00 u.	St. Jozefkathedraal	Hoogmis	
	12.00 u.	St. Franciscuskerk	H. Mis	(Pools)
Maandag	9.30 u.	Kapel R.K.Kerkhof	H. Mis	

Weekend van 7 & 8 september

23e ZONDAG DOOR HET JAAR

lezingen: Jes. 35: 4 - 7a | Jak. 2: 1 - 5 | Mc. 7: 31 - 37

Zaterdag	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	International mass	(English)
Zondag	09.30 u.	St. Franciscuskerk	Hoogmis	
	11.00 u.	St. Jozefkathedraal	Hoogmis / Gezinsviering	
	12.00 u.	St. Franciscuskerk	H. Mis	(Pools)
	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	Latijnse mis	(Ver. v. Lat.Liturgie)

Weekend van 14 & 15 september

24e ZONDAG DOOR HET JAAR

lezingen: Jes. 50: 5 - 9a | Jak. 2: 14 - 18 | Mc. 8: 27 - 35

Zaterdag	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	International mass	(English)
Zondag	09.30 u.	St. Franciscuskerk	Hoogmis	
	11.00 u.	St. Jozefkathedraal	Hoogmis	
	12.00 u.	St. Franciscuskerk	H. Mis	(Pools)
	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	Latijnse mis	(Ver. v. Lat.Liturgie)

Weekend van 21 & 22 september

25e ZONDAG DOOR HET JAAR

lezingen: Wijs. 2: 12, 17 - 20 | Jak. 3: 16 - 4, 3 | Mc. 9: 30 - 37

Zaterdag	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	International mass	(English)
Zondag	09.30 u.	St. Franciscuskerk	Hoogmis	
	11.00 u.	St. Jozefkathedraal	Hoogmis	
	12.00 u.	St. Franciscuskerk	H. Mis	(Pools)
	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	Latijnse mis	(Ver. v. Lat.Liturgie)

Liturgisch rooster

Weekend van 28 & 29 september

26e ZONDAG DOOR HET JAAR

lezingen: Num. 11: 25 - 29 | Jak. 5: 1 - 6 | Mc. 9: 38 - 43, 45, 47 - 48

Zaterdag	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	International mass	(English)
Zondag	09.30 u.	St. Franciscuskerk	Hoogmis	
	11.00 u.	St. Jozefkathedraal	Hoogmis	
	12.00 u.	St. Franciscuskerk	H. Mis	(Pools)
	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	Latijnse mis	(Ver. v. Lat.Liturgie)

Weekend van 5 & 6 oktober

27e ZONDAG DOOR HET JAAR

lezingen: Gen. 2: 18 - 24 | Heb. 2: 9 - 11 | Mc. 10, 2 - 16 of 2 - 12

Zaterdag	17.00 u.	St. Jozefkathedraal	International mass	(English)
Zondag	09.30 u.	St. Franciscuskerk	Hoogmis	
	11.00 u.	St. Jozefkathedraal	Hoogmis	
	12.00 u.	St. Franciscuskerk	H. Mis	(Pools)

Elke zondag is er tijdens de Hoogmis van 11.00 uur
een Kinderwoorddienst en voor de kleinsten een crèche.

Doordeweekse vieringen in de St.-Jozefkathedraal

Maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag:

12.00 u. Rozenhoedje en middaggebed
12.30 u. H. Mis

Maandag

19.30 u. - 20.30 u. 'Uitstelling van het H.Sacrament'
(Studentenparochie)

Donderdag:

11.30 u. Uitstelling van het H.Sacrament
12.00 u. Rozenhoedje en middaggebed
12.30 u. H. Mis
19.00 u. H. Mis (Studentenparochie)

Zaterdag

08.50 u. H. Mis
Aan het St. Jozefaltaar waarbij het
ochtendgebed is geïntegreerd in de H.Mis.
16.00 u. Biechtgelegenheid tot de Engelse mis

Feest- en gedenkdagen in september

Di.	3-9	H. Gregorius <i>Paus en kerkleeraar</i>
Vr.	13-9	H. Johannes Chrysostomus <i>Bisschop en kerkleeraar</i>
Za.	14-9	Kruisverheffing
Ma.	16-9	HH. Cornelius, <i>paus</i> , en Cyprianus, <i>bisschop</i> .
Vr.	20-9	HH. Andreas Kim Taegon, <i>priester</i> , en Paulus Chong Hasang, <i>en gezellen</i> , <i>martelaren</i> .
Za.	21-9	H. Matteüs <i>apostel en evangelist</i>
Ma.	23-9	H. Pius van Pietrelcina (Padre Pio) <i>priester</i>
Vr.	27-9	H. Vincentius de Paul <i>priester</i>
Ma.	30-9	H. Hiëronymus <i>priester en kerkleeraar</i>

Vrede

KiK

In het zaaltje gonst het van de vakantie verhalen. Het tienerkoor begint het seizoen met een gezellige avond. Er staan koeken en baksels klaar. De muizen, verstopt achter het gordijn, proeven alvast wat kruimels. Dirigent John staat op: "Wat fijn dat jullie er allemaal zijn. Gezelligheid, daar draait het hier om! Daarbij hoort een spel. Na de eerste taartronde mogen jullie twee groepjes vormen. Elk groepje gaat een rap maken over VREDE. Van de winnende rap maken we de toegift bij onze eerste optreden dit jaar!" "Yeeeh!!" roepen de tieners enthousiast. Maar dat gaat vooral over de taart. Een tijdje later zorgt dirigent John voor een beat en mag de eerste groep beginnen. Met felle blik rappen ze:

Vrede IS waarom het GAAT.
WEG met OORLOG.
Kies 'n ander SPOOR JOH.
Weg met HAAT!
STOP HET KWAAD!

Dan mag de andere groep. Die klinkt veel liever:

VREDESDUIVEN dalen neer.
Brengen de vrede VAN DE HEER.
Nooit meer schieten, schelden, SCHOPPEN.
Moeten we nu echt mee STOPPEN!
Jezus komt zijn VREDE DROPPEN!

Ze klappen heel hard voor elkaar. Groep één vindt zichzelf de beste omdat je boóos moet zijn op oorlogmakers. Groep twee vindt zichzelf de beste omdat vrede van God komt. Het wordt bijna ruzie. Dirigent John heeft het moeilijk. Dan zegt hij: "Luister. De eerste rap gaat over heilige woede. De tweede rap over hoop. Ze zijn EVEN GOED en hebben elkaar nodig! We doen ze allebei!" Dat doen ze. Onder het gordijn swingen de muizen mee.

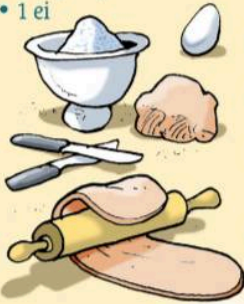
Maak vredeskoekjes

September is een maand waarin de Vredesweek wordt gehouden. Dit jaar van 14 t/m 22 september. Hoe kun je aandacht besteden aan vrede? Door gebed, gesprek, door contact met gevluchte mensen. Door liedjes te zingen en verhalen te vertellen. Door zelf vrede te maken waar ruzie is. Om de zoetheid van vrede uit te beelden kun je vredeskoekjes bakken. Simpel en in een vorm die iets vertelt. Wat vind je van een hartvorm? Hier een recept voor uitsteekkoekjes! Deel ze vooral uit!

Wat je nodig hebt:

- 125 gram koude boter
- 200 gram bloem
- 100 gr suiker
- mespuntje zout
- 1 ei

1. Meng bloem, suiker en zout in een kom.
2. Leg de boter erin en snijd die (met twee messen) erdoorheen.
3. Klop het ei los en giet het erbij.
4. Meng en kneed nu alles vlot tot een deegbal. Maar kneed niet langer, het is geen klei 😊.
5. Laat het deeg rusten in de koelkast, 30 minuten. Warm de oven voor tot 180 graden.
6. Strooi bloem uit op je werkblad. Rol het deeg uit tot ongeveer een halve cm dik.
7. Snij er met een koekvorm harten uit. Leg die op een met bakpapier beklede bakplaat en bak ze 8 tot 10 minuten. Laat ze afkoelen.
8. De vredeskoekjes worden nog mooier als je ze versiert met glazuur en sprinkels. De letter V misschien?

Uit de Bijbel

De koning naar uw hart, God, laat hem zijn als regen die op kale akkers valt, als buien die de aarde te drinken geven. Laat door de koning rechtvaardigheid opbloeien en wereldwijd VREDE zolang zon en maan bestaan. Naar psalm 72, 6-7

Teksten: Marjet de Jong
Tekeningen: M. Jurriëns